

Suvi-Tuulia Seitsojoki

08.12.2016

OMAISHOIDON TUEN HAKEMINEN JA MYÖNTÄMISPERUSTEET VUONNA 2017

Omaishoidon tukea haetaan oheisella lomakkeella. Hakijaa pyydetään vastaamaan kaikkiin kysymyksiin huolella. Mikäli hoidettava ei ole kotona annettavien palvelujen piirissä, tulee tukea ensimmäistä kertaa haettaessa olla hakemuksen mukana lääkärintodistus.

Hakemuksen palautuksen jälkeen teihin otetaan yhteyttä ja sovitaan kotikäynnistä. Omaishoidon tukipäätös edellyttää kotikäyntiä, jossa tavataan hoitaja ja hoidettava. Omaishoidontuen hakemuksen käsittelyaika on enintään 3 kuukautta.

Mikäli tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät, tuen maksaminen aloitetaan hakemista seuraavan kuukauden alusta tai sen kuukauden alusta, jolloin määrärahoja on käytettävissä.

Omaishoidontuki on veronalaista tuloa. Tarkista palkkion vaikutus ennakonpidätysprosenttiisi Verotoimistosta. Myönnetty tuki saattaa vaikuttaa eläkkeellä olevan hoitajan eläkkeeseen. Jos olet eläkkeellä, varmista työeläkettä maksavalta eläkelaitokselta tai kansaneläkelaitokselta, voitko ansaita omaishoidon palkkion eläkkeen lisäksi. Mikäli saat työttömyysturvaa, varmista Työvoimatoimistosta, miten omaishoidontuki vaikuttaa työttömyysturvaasi.

Omaishoidontuen hakemuksia saa sosiaalitoimistosta ja Palvelukeskus Nestorista. Hakemukset palautetaan em. paikkoihin.

Tiedustelut:

sosiaalijohtaja Suvi-Tuulia Seitsojoki

Manuntie 2

92930 Pyhäntä

040 1912 251

OMAISHOIDON TUKEA

1. Omaishoidon tuen tarkoitus

Omaishoidon tukea säätelee Laki omaishoidon tuesta (937/2005). Omaishoidolla tarkoitetaan omaishoitolaissa vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoitopalkkiosta, omaishoidon vapaista ja omaishoitajan tukemisesta. Omaishoidon tuen avulla pyritään ehkäisemään ja korvaamaan intensiivinen avopalveluiden ja laitoshoidon tarve. Omaishoidon tuen myöntämisperusteet päättää Pyhännän kunnan perusturvalautakunta lain säännökset huomioiden.

2. Omaishoidon tukihakemuksen käsittely ja myöntämisperusteet

Hoidettavan kotiin tehdään kotikäynti, jossa keskustellaan hoitajan ja hoidettavan kanssa ja kartoitetaan samalla hoidettavan toimintakyky. Toimintakykymittarit ovat mm. RAVA (toimintakyky), MMSE (muistitesti) ja tarvittaessa GDS-15 (depressioseula). Tarvittavan hoidon kokonaisuuden selvittämiseksi voidaan mielenterveyspotilaan, dementiapotilaan sekä kehitysvammaisen toimintakykyä arvioitaessa käyttää lisänä myös muita mittareita (ADL, päivittäiset toiminnot).

Omaishoitajaksi voidaan ottaa vain hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen täysi-ikäinen henkilö, joka kuntosaa ja terveydentilansa puolesta kykenee huolehtimaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovittavista hoidettavan tarpeista. Omaishoidon tuesta päättävä voi edellyttää hakijaa tarvittaessa toimittamaan asiantuntijan lausunnon siitä, että on kykenevä toimimaan kyseisen asiakkaan hoitajana. Tukea myönnettäessä huomioidaan, että hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva ja tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Omaishoidon tukihakemus käsitellään SAS-työryhmässä. Käsittelyssä kartoitetaan omaishoidontuen tarve, hoidon sitovuus ja vaativuus. Sosiaalijohtaja tekee kirjallisen päätöksen SAS-työryhmäkäsittelyn jälkeen. Päätökseen tyytymättömällä asiakkaalla on mahdollisuus hakea oikaisuvaatimusta.

Omaishoidon tukea ei makseta sellaisen henkilön osalta, joka saa tapaturma- tai liikennevakuutuksesta hoitotukea tai kodinhoitokustannusten korvausta.

3. Omaishoitosopimus ja omaishoidon tuen maksaminen

Omaishoidon tuesta laaditaan hoitajan ja myöntäjän kanssa toimeksiantosopimus. Sopimus sisältää omaishoitolaissa (937/2005 § 8) vaatimat asiat. Omaishoitosopimukseen liitetään hoidettavaa koskeva hoito- ja palvelusuunnitelma, joka laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa sopimuksen teon yhteydessä. Omaishoitosopimus laaditaan toistaiseksi voimassa olevaksi, ellei määräaikaisen sopimuksen tekemiseen ole erityistä syytä.

Hoitopalkkio voidaan hoitajan pyynnöstä maksaa pienempänä, jos siihen on hoitajan esittämä erityinen syy. Tuen maksamisen edellytyksenä on allekirjoitettu omaishoitosopimus liitteineen. Tuki maksetaan kuukausittain jälkikäteen kuukauden 15. palkanmaksupäivänä. Omaishoidon tuen hoitopalkkiosummaa tarkistetaan kalenterivuositteittäin.

4. Omaishoitajan lakisääteinen vapaa ja muut palvelut

Omaishoitajasopimuksen tehneellä on oikeus vähintään kolmen vuorokauden vapaaseen sellaisena kalenterikuukautena, jona aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi, vaikka hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta käyttäen kotinsa ulkopuolella järjestettyjä sosiaali- ja terveyspalveluja, kuntoutusta tai opetusta. Omaishoitajan pitäessä lakisääteisiä vapaapäiviä ei hoitopalkkion määrä vähene. Jos omaishoitajan antama hoito keskeytyy yli seitsemäksi vuorokaudeksi kuukaudessa, hänelle ei kerry oikeutta lakisääteisiin vapaapäiviin kalenterikuukautta kohti.

Vapaasta ja sen järjestämisestä sovitaan omaishoidon tukea koskevassa sopimuksessa. Vapaa pyritään järjestämään hoitajan toiveiden mukaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti huomioiden samalla mahdollisuudet vapaan järjestämiseen. Hoitaja voi käyttää kertyneet vapaapäivät kuukausittain tai pitää kertyneitä päiviä muutoin yhtäaikaisesti. Vapaa on pidettävä sen kalenterivuoden aikana, jona oikeus vapaaseen on syntynyt.

Mikäli perhe haluaa itse huolehtia omaishoitajavapaan järjestämisen, niin hoidosta vapaan aikaan vastaavalle täysi-ikäiselle henkilölle maksetaan perusturvalautakunnan perhehoidosta vahvistaman hoitopalkkion suuruinen hoitopalkkio. Asiasta laaditaan kirjallinen sijaishoitosisäilytys.

Palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle lakisääteisen vapaan (3 vrk/kk) ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, hoidettavan maksettavaksi voi tulla enintään omavastuuosuus, joka vuonna 2016 on 11,50 euroa/vrk. Muista hoidettavan saamista palveluista peritään hoidettavalta asiakasmaksulain mukaiset ja perusturvalautakunnan vahvistamat asiakasmaksut. Omaishoidon tuen hoitopalkkiota ei oteta tulona huomioon muita sosiaalietuuksia myönnettäessä. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana järjestetyistä palveluista perityt maksut ovat kokonaan asiakasmaksulain 6 a §:ssä tarkoitetun maksukaton ulkopuolella.

5. Omaishoidon tuen maksun keskeytyminen ja sopimuksen irtisanominen

Omaishoidon tuen maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua, mikäli hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä omaishoito keskeytyy äkillisesti. Mikäli hoito keskeytyy yli viideksi vuorokaudeksi hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydentilästä johtuvasta syystä, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy ja palkkio vähennetään koko keskeytyksen ajalta esim. kehitysvammaisen nuoren opiskellessa toisella paikkakunnalla. Hoitaja on velvollinen ilmoittamaan omaishoidon tuen sopimuksessa mainitulle yhdys henkilölle mahdolliset tuen maksatukseen johtavat keskeytykset. Väärin perustein maksetut tuet tullaan perimään hoitajalta takaisin. Hoitajan osoittaessa olevansa estynyt hoitamasta hoidettavaa kuntoutuksen aikana, hoitopalkkiota ei alenneta kuntoutuksen ajalta.

Mikäli hoito ei enää vastaa hoidettavan etua ja vaarantaa hoidettavan terveyden tai turvallisuuden tai omaishoitajan terveydentila ei enää mahdollista omaishoitajana toimimista, sopimus irtisanotaan perustuen lain lähtökohtana olevaan hoidettavan etuun. Toimeksiantosopijan puolelta irtisanottu omaishoitosisäilytys päättyy aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Omaishoitajan irtisanoessa sopimus päättyy kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Sopijaosapuolet voivat purkaa omaishoitosisäilytyksen välittömästi, mikäli sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden.

6. Omaishoidon asiakasryhmät ja myöntämisperusteet

I Asiakasryhmä

- Asiakas tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, mutta selviytyy osittain itsenäisesti. Asiakas tarvitsisi ilman myönnettyä omaishoidon tukea vähintään tehostettua kotihoitoa tai palveluasumista.
- Lapsilla hoidon ja huolenpidon sitovuutta ja hoidon tarvetta verrataan samanikäisten terveiden lasten tarvitsemaan hoitoon ja huolenpitoon.
- Tuen ulkopuolelle jäävät kotihoidon tukea saavat alle 3-vuotiaat lapset.
- Asiakasryhmän ulkopuolelle jäävät asiakkaat, joilla avuntarve kohdistuu pelkästään asiointi ja kodinhoitotehtäviin.
- Mikäli omaishoitaja tekee omaishoidon ohella ansiotyötä yli neljä tuntia päivässä, maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistaman hoitopalkkion alin määrä, joka on asiakasryhmä I:n hoitopalkkion määrä.
- Mikäli asiakas käy koulua tai saa kunnan järjestämää päiväpalvelua tai päivähoitoa, omaishoidontuki maksetaan alimman hoitopalkkion mukaan.
- RAVA-indeksin tulee olla kokonaisuus huomioiden vähintään 2,5 (1,29–4,02), MMSE tulos 17–21 (maks. 30). Lisäksi hoidettavalle on myönnetty Kelan korotettu hoitotuki.
- Hoitopalkkion suuruus vuonna 2017 on 392 euroa/kk.

II Asiakasryhmä

- Asiakas tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa, mutta selviytyy osittain itsenäisesti. Asiakas tarvitsisi ilman myönnettyä omaishoidon tukea vähintään tehostettua kotihoitoa, tehostettua palveluasumista tai laitoshoitotasoisista hoitoa.
- Hoitotyö sitoo pääsääntöisesti hoitajan kokopäiväisesti
- Lapsilla hoidon ja huolenpidon sitovuutta ja hoidon tarvetta verrataan samanikäisten terveiden lasten tarvitsemaan hoitoon ja huolenpitoon.
- Tähän ryhmään kuuluvat vuorohoidossa tai perhehoidossa olevat asiakkaat, joiden hoitoisuus on III asiakasryhmän mukainen. Jotta oikeus omaishoidontuen palkkioon säilyy, vuoro- tai päivähoitoa voi olla kuitenkin enintään 14 vuorokautta kalenterikuukaudessa.
- Mikäli asiakas käy koulua tai saa kunnan järjestämää päiväpalvelua tai päivähoitoa, omaishoidontuki maksetaan I asiakasryhmän mukaan.
- Mikäli omaishoitaja tekee omaishoidon ohella ansiotyötä yli neljä tuntia päivässä, omaishoidon tuki maksetaan I asiakasryhmän mukaan.
- Hoitopalkkio voidaan maksaa alennettuna hoitajan pyynnöstä (esim. eläkkeeseen vaikuttava tuloraja huomioiden).
- RAVA-indeksin tulee olla vähintään 3,00 ja MMSE 12-16. Lisäksi hoidettavalle on myönnetty Kela:n korotettu hoitotuki.
Hoitopalkkion suuruus vuonna 2017 on 540,35 euroa/kk.

III Asiakasryhmä

- Asiakas tarvitsee jatkuvaa hoitoa ja huolenpitoa.
- Hoidettavuus on samaa tasoa kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalla
- Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden.
- Lapsilla hoidon ja huolenpidon sitovuutta ja hoidon tarvetta verrataan samanikäisten terveiden lasten tarvitsemaan hoitoon ja huolenpitoon.
- Tuen ulkopuolelle jäävät kotihoidon tukea saavat alle 3-vuotiaat lapset.

- Mikäli omaishoitaja tekee omaishoidon ohella ansiotyötä yli neljä tuntia päivässä, omaishoidontuki maksetaan II asiakasryhmän mukaan.
- Mikäli asiakas käy koulua tai saa kunnan järjestämää päiväpalvelua, perhehoitoa tai päivähoitoa, omaishoidontuki maksetaan II asiakasryhmän mukaan.
- Hoitopalkkio voidaan myöntää alennettuna myös hoitajan pyynnöstä (esim. eläkkeeseen vaikuttava tuloraja huomioiden)
- Hoidettavan RAVA-indeksi tulee olla vähintään 3,5 ja MMSE alle 11. Lisäksi hoidettavalle on myönnetty Kela:n ylin hoitotuki.
- Hoitopalkkion suuruus vuonna 2017 on 784,01 euroa.

Raskaan siirtymävaiheen aikana

Omaishoidon tukea voidaan maksaa korotettuna, mikäli omaishoitaja jää vakituisesta työstään palkattomalle virkavapaalle omaisensa saattohoidon, äkillisen vaikean sairauden tai vammautumisen vuoksi. Omaishoitaja ei voi olla eläkkeellä, päivärahalla tai opiskelijana, eikä hänellä ole muitakaan tuloja.

Hoitopalkkion suuruus vuonna 2017 on enintään kolmen kuukauden ajan 1080,69 euroa/kk.

7. Hoitajan tapaturmavakuutus

Hoitajalle, jonka kanssa on solmittu hoitosopimus, otetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 § 1. momentin mukainen vakuutus.